

Monumentnummer*: 520739

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **12 maart 2001**
Kadaster deel/nr **82703/162**

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Bergen (NH)		Bergen (NH)		Noord-Holland			
Straat*		Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering
Vincent van Goghweg		10 S	S		1861 CD	Bergen (NH)	
Vincent van Goghweg		10			1861 CD	Bergen (NH)	
Kadastrale gemeente*		Sectie*	Kadastraal object*		Appartement aanduiding		Grondperceel
Bergen Noord-Holland		A					2818

*Omschrijving***

Inleiding

(Voormalige) ATELIERWONING "Vincent" uit 1927, met uitbreiding uit 1934 van kunstenaar Jan Ponstijn (1883-1970). Het pand is in een traditionalistische op rurale architectuur geïnspireerde bouwstijl uitgevoerd met in het interieur invloed van de Engelse Arts and Crafts Movement naar ontwerp van en uitgevoerd door Jan Ponstijn die samen met kunstenaar Jan Voskuil verantwoordelijk is voor de aan de gevels en in het interieur voorkomende figuratieve beeldhouwwerk. In het grotendeels in oorspronkelijke staat bewaard gebleven interieur zijn op diverse plaatsen spreuken, deels door de kunstenaar zelf vervaardigde tegels en verschillende familie- en gemeentewapens aangebracht. De atelierwoning ligt met de lange vleugel evenwijdig aan de Vincent van Goghweg en de korte vleugel aan het Wiertdijkje.

Omschrijving

Atelierwoning van één bouwlaag met zolderverdieping op L-vormige plattegrond met in de oksel een éénlaagse platte keukenuitbouw. Boven de lange vleugel (1927) twee in hoogte verschillende zadeldaken en boven de korte dwarsvleugel (1934) haaks daarop een zadeldak. De daken zijn met riet gedekt en hebben in de als topgevel uitgevoerde eindgevels een overstek. De gevels zijn op de begane

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

grond deels opgetrokken in baksteen en deels in gepotdekseld hout. De iets uitkragende zolderverdieping bestaat uit horizontale en verticale bruin gebeitste houten delen. Aan de eindgevels zijn de kopse kanten van de balkenlagen van de zolderverdiepingen als consoles versierd met figuratief houtsnijwerk. Vensters, deels met acht- en zesruits roedenverdeling en deels met blank glas-in-lood. Links aan de zuidgevel van de korte dwarsvleugel, langs het Wiertdijkje, een centrale rechthoekige erker onder rietgedekt schilddakje met glas-inlood in de bovenlichten. Boven de erker een door het dak stekende drieledig venster. Het rechter deel van de zuidgevel bestaat uit een vooruitspringend bouwdeel met op de begane grond een dubbel en zesruits venster en rechts op de hoek het entree in een portiek met gemetselde hoekkolom. In de topgevel twee dubbele zesruits zoldervensters onder het hoger geplaatste driehoekige venstertje. Op de begane grond een dubbel en enkel zesruits venster en rechts op de hoek het entreeportiek met gemetselde hoekkolom. De deur met venstertje bevindt zich in de oostgevel met rechts daarvan een om de hoek lopende vensterstrook van vijf? vierkante openslaande vensters. Op het gepotdekselde deel van de oostgevel (atelier) is de tekst: "Smeed de zwaarden om tot ploegijzers" in ijzeren letters aangebracht. De noordgevel van de lange vleugel bestaat bijna geheel uit een groot 22-ruits atelierraam met in de centrale deur een achtruits venster naar de tuin. In de oksel van beide vleugels aan de westzijde een kleine platgedekte keukenaanbouw met in de noordgevel een deur en zesruitsvenster en in de westgevel een drieledig venster met bovenlichten. De noordgevel van de korte vleugel is nagenoeg blind behalve een deels in het rieten dak ingebrachte deur naar het platte dak van de keuken en links daarvan een klein ruitvormig venster. De westgevel van de korte vleugel heeft een houten geveltop versierd met figuratief houtsnijwerk en een iets uitkragend zolder venster met vier zesruits vensters en daartussen een zonnewijzer. Op de begane grond twee rechthoekige vensters met blank glas-in-lood.

Het interieur uit de bouwtijd is grotendeels in oorspronkelijke staat bewaard gebleven. In het hoge atelier een plavuizenvloer en een kapconstructie met zware geknikte spanten, balken en ijzeren trekstangen. Op de kraagstenen gemeentewapens van o.a. Bergen en Amsterdam. Aan de zuidwand van het atelier een balkon met in fraai houtsnijwerk uitgevoerde balustrade die toegang geeft tot de slaapvertrekken op de zolderverdieping. In het atelier, de aangrenzende zitkamer en de woonkamer in de korte vleugel monumentale haardpartijen in schoon metselwerk van rode baksteen in siermetselwerk, gedecoreerd met houtsnijwerk en spreuken. Vanuit het atelier geeft een zware rondboogvormig afgesloten deur toegang tot de hal en trappenhuis in de noordwesthoek van het huis. In de gepleisterde wanden zijn op diverse plaatsen tegels met figuurtjes en spreuken opgenomen. Op de zolderverdiepingen deels ingebouwde kasten.

Waardering

De (voormalige) atelierwoning uit 1927/1934 van kunstenaar Jan Ponstijn is van algemeen belang vanwege de cultuur-, architectuurhistorische en typologische waarde als representatief en een zowel uit- als inwendig uitzonderlijk gave atelierwoning. Opmerkelijk zijn het door Ponstijn en de kunstenaar Jan Voskuil vervaardigde houten beeldhouwwerk en tegels. Het pand is karakteristiek voor het kunstenaarsdorp Bergen en is gesitueerd in de nabijheid van de Buerweg waar meerdere kunstenaars van de Bergense School hebben gewoond en gewerkt.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Werk-woonhuis

Functie

Atelierwoning

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument